

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä.

Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 12. sunnuntaista helluntaista ja päättyy 21. sunnuntaihin helluntaista.

Itsensä tutkiminen

1. SAM 17:37–45, PS 51:6–14

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 27.8.

Itsensä tutkimisen sunnuntain teksteissä tapaamme Daavidin kahteen kertaan. Vanhan testamentin lukukappaleessa Raamatun lukija kohtaa Daavidin nuorena paimenena, joka Jumalan avulla onnistuu voittamaan suuren filistealaisen soturin Goljatin. Lukija kohtaa Daavidin tämän suurimman voiton hetkellä. Päivän psalmissa 51:6–14 kohtaamme hyvin toisenlaisen Daavidin: murtuneen, synnin ahdistaman ja armoa rukoilevan miehen. Daavid kirjoitti katumuspsalmin 51 tehtyään aviorikoksen Batseban kanssa ja murhattuaan tämän aviomiehen Uurian. Psalmissa kohtaamme siis Daavidin hänen suurimman tappionsa hetkellä. Näiden kahden raamatunkohdan välillä on hedelmällinen jännite, joka ohjaa päivän aiheen mukaiseen itsetutkisteluun: kristitty voi olla samaan aikaan suuri Jumalan soturi ja samaan aikaan suuri syntinen. Jumalanpalveluksen rakenteen kannalta voisi olla suositeltavaa, jos VT:n lukukappaleen jälkeen päivän psalmi laulettaisiin vastausmusiikkina, jotta tekstien välinen yhteys ja jännite käyvät ilmi.

Käydessään kaksintaisteluun Goljatin kanssa Daavid oli nuorukainen, todennäköisesti alle 20-vuotias, sillä häntä kutsutaan ”parrattomaksi” (j. 42). Israelilaisten armeija ja filistealaisten armeija olivat leirytyneet toisiaan vastapäätä oleville kukkuloille ja armeijoiden välissä oli laakso. Ilmeisesti sotajoukot olivat suurin piirtein saman kokoiset, ja molemmilla joukoilla oli taktisesti hyvä ja turvallinen sijainti. Tämä johti pattitilanteeseen, jossa kumpikaan armeija ei halunnut hyökätä, vaan odotti toisen hyökkäystä. Tämänkaltaisten tilanteiden ratkaisemiseksi ei ollut epätavallista lähettää valiosotureita kaksintaisteluun: näin säästy ihmishenkiä ja

verenvuodatus saatettiin minimoida, kun osapuolten edustajat kävivät taistelun armeijoiden puolesta. Ei ollut kuitenkaan mitään todellisia takeita sille, että kaksintaistelun jälkeen armeijat noudattaisivat tätä herrasmiessopimusta.

Raamatun kertomuksen mukaan filistealaisten valiosoturi, gatilainen Goljat, oli pituudeltaan ”kuusi kyynärää ja vaaksan” (1. Sam 17:4), mikä olisi noin 2,97 metriä. Käännös perustuu masoreettiseen tekstiin; Qumranista löydetyt Samuelin kirjan käärot, Septuaginta ja myöhemmin Josefus ilmoittavat Goljatin pituuden kaksi kyynärää lyhyemmäksi, mikä vastaisi noin 2,06 metriä. Joka tapauksessa Goljat oli valtavan suuri, sillä ihmiset olivat keskimäärin paljon nykyistä lyhyempiä, eikä Daavid ollut välttämättä vielä edes saavuttanut täyttä pituuttaan. Lisäksi Goljatil-la oli raskas aseistus, kypärä ja haarniska, kun taas Daavid oli kykenemätön käyttämään Saulin hänelle tarjoamaa sotisopaa. Sen sijaan Daavid kävi taisteluun paimenen varusteissa, aseenaan sauva ja ennen kaikkea linko. Oikein käytettynä linko on erittäin vaarallinen ase, mutta sen tehokas käyttö vaatii pitkää harjoittelua. Tähän Daavidilla oli ilmeisesti ollut mahdollisuus niinä pitkinä ja joskus ehkä pitkäveteisinäkin päivinä, kun hän paimensi isänsä lampaita. Lingon käyttämiseen tarvitaan koko kehoa, joten linkoaja ei voi pukeutua liian raskaisiin varusteisiin. Linko onkin perinteisesti paimenen ase, jota myös nykypäivänä beduiinit käyttävät suojellakseen laumojaan sakaaleilta ja muilta villieläimiltä. Lingon ammus lentää jopa 400 metrin päähän. Daavidin aikana vain parhaat komposiittijouset saattoivat yltää pidempään kantamaan.

Taistelussa Goljatia vastaan Jumala antoi voiton Daavidille. Kyseessä ei ollut Daavidin oma erinomaisuus, vaan Jumala halusi tällä ihmeellä osoittaa voimansa. Kuten Daavid huutaa Goljatile: ”Sinä tulet

minua vastaan mukanasi miekka, tappara ja keihäs, mutta minä tulen sinua vastaan Herran Sebaotin nimessä. Hän on sen sotajoukon Jumala, jota sinä olet pilkannut.” (j. 45) Daavid turvasi taistelussa elävään Jumalaan. Tämän osoittavat myös hänen sanansa Saulille ennen taistelua: ”Herra, joka pelasti minut leijonan ja karhun kynsistä, pelastaa minut myös tuon filistealaisen kärsistä.” (j. 37) Jumala ohjasi Daavidin lingon kiven Goljatin otsaan, ilmeisesti juuri kypärän reunan alapuolelle, siihen ainoaan paikkaan, joka oli suojatun. Daavidin voitto perustui uskoon ja Jumalan armoon.

Perinteisessä kristillisessä tulkinnassa Daavidin ja Goljatin taistelu on nähty Kristuksen ja perkeleen välisen taistelun kuvana. Paholaisen voimat näyttävät inhimillisesti katsoen suurilta ja pelottavilta. Näyttää siltä, että vihollista on mahdoton kukistaa. Kuitenkin Kristus, Daavidin Poika, voitti ristillä synnin, kuoleman ja paholaisen vallan. Juuri sillä hetkellä, kun Jeesus näytti olevan kaikkein heikoin, hän osoittautuikin voittajaksi. Raamattu toteaa Daavidista, kun tämä on käymässä Goljatia vastaan, että hän oli ”mitätön vastustajaksi” (j. 42). Varmasti ristillä roikkuvasta Kristuksestakin voisimme sanoa: hän oli mitätön vastustajaksi, tai kuten Jesaja hänestä toteaa: ”me emme häntä minään pitäneet” (Jes 53:3). Raamattu puhuu Kristuksesta myös (kulma)kivenä (esim. Matt 21:42). Tätä tulkintaa seuraten voidaan Daavidin lingon kivessä nähdä Kristuksen esikuva (näin mm. kirkkoisä Cyprianus): niin kuin Daavidin lingon kivi murskaa Goljatin otsan, niin myös Kristus polkee rikki käärmeen pään. Jumalan valtakunnassa ovat heikot vahvoja, ja se, mikä näyttää mitättömältä, voittaa sen, mikä näyttää väkevältä.

Raamatun sankarit esitetään realistisessa valossa. Daavid ei aina ollut voittaja, Daavid ei aina menestynyt. Daavid teki räikeästi syntiä. Suurimman lankees-

muksensa hetkellä Daavid rukoili: ”Syn-tinen olin jo syntyessäni, synnin alaiseksi olen siinnyt äitini kohtuun.” (Ps 51:5) Daavid tunnusti oman epäonnistumisensa ja oman syntisyytensä. Hän ei lähtenyt puolustelemaan itseään Jumalan edessä. Sen sijaan hän anoi ja rukoili: ”Älä karkota minua kasvojesi edestä, älä ota minulta pois pyhää henkeäsi.” (Ps 51:11) Taistelussa Goljatia vastaan Daavid ei turvannut omaan voimaansa, vaan Jumalan voimaan. Samoin taistelussa syntiä vastaan kristitty ei voi turvata omaan voimaansa, vaan yksin Jumalan apuun, niin kuin Daavid siinä tilanteessa teki. Syntiin langenneen ihmisen ainut apu löytyy Kristuksesta, todellisesta Voittajasta. Hänen luokseen saavat kaikki synnintekijät turvallisin mielin paeta, olivat he sitten sankareita tai pelkureita. Kristuksen verihaavoista riittää armoa yllin kyllin jokaiselle, joka häneen turvaa. Kristuksen sotilas on aina myös Kristuksen potilas. •

Marko Turunen

TM, Perustan toimitussihteeri

Jeesus, parantajamme

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 3.9.
JAAK 3:2-12

Jaakobin kirjeen 3. luvun paino on varoituksissa ja kehotuksissa. Ne on suunnattu erityisesti seurakunnan opettajille, kuten voimme luvun ensimmäisen jakeen perusteella päätellä.

Sinänsä perikoopin varoitukset ja kehotukset koskevat toki kaikkia: jokaisen on pyrittävä pitämään kielensä kurissa. Kuinka ajankohtaisia tekstimme kehotukset ovatkaan! Aikamme on täynnä sopimatonta puhetta. Siihen on helppo turtua ja mukautua. Varokaamme sitä! Sunnuntain evankeliumiteksti (Matt 12:33-37) muistuttaa, että Jumala vaatii ihmiset tuomiopäivänä tilille jokaisesta turhasta sanasta. Tätä ei kuitenkaan tule ymmärtää

niin, että kaiken puhumistemme tulisi olla erityisen vakavaa. Jeesus tarkoitti pikeminkin, että puheemme tulee olla *rakentavaa*. Sitä on myös hyvä huumori!

Meidän tuleekin koetella itseämme myös tällä elämänalueella. Pyrinkö puhumaan aina totta? Puhunko pahaa selän takana? Juoruilenko?

Paitsi että puhumistemme koettelemisen koituu lähimmäistemme parhaaksi, se paljastaa kipeän tosiasian: emme pysty elämään rikkomatta Jumalan tahtoa ja lähimmäisiämme vastaan puheillamme; sellainen ihminen olisi täydellinen, kuten Jakeessa 2 todetaan. Siihen pystyi vain yksi: Jeesus, joka ”...ei syntiä tehnyt, hänen suustaan ei valhetta kuultu” (1. Piet. 2:22). Näin hän täytti Jumalan täydellisyyttä vaativan lain puolestamme myös tässä mielessä.

Jaakob jatkaa havainnollistamalla kielen (kr. *glossa*) voimaa kielikuvin. Hevonen tottelee suuhunsa laitettuja suitsia, ja laivaa ohjataan pienellä peräsimmellä. Näin on kielenkin laita: se on pieni jäsen, mutta saa paljon aikaan. Jos sitä käytetään väärin, aikaansaannokset ovat tuhoisia. Pieni kielemme voi tahrata ruumiimme ja sytyttää pahuuden tuleen koko elämämme kuin pieni tulenalku suuren metsän (3:3–6; ks. myös Sananl. 12:18, 15:2).

Luomiskertomuksessa korostetaan sitä, että Jumala asetti ihmisen luomakunnan herraksi ja hallitsijaksi (1. Moos. 1: 28; 2:15). Yksi asia, joka havaittavalla tavalla osoittaa ihmisen ja eläinkunnan eron, on ihmisen kyky puhua. Ihminen on kesyttänyt monenlaisia eläimiä ja hallitsee niitä – mutta kieltämme emme kykene kesyttämään! Syntisyytemme tulee uudestaan ja uudestaan esiin puheissamme. Kielemme on täynnä synnin myrkyä (3:7-8).

Sanoilla voi kuitenkin tehdä myös paljon hyvää. Rakentavat ja rohkaisevat sanat ovat konkreettinen tapa osoittaa lähimmäisen rakkautta. Sellaisia sanoja maailmamme kipeästi kaipaisi – puhumatta-

kaan evankeliumin sanasta! Missä sinä voisit palvella sanoillasi?

Perikoopin lopuksi (3:7–12) Jaakob havainnollistaa muutamalla luonnosta otetulla esimerkillä, ettei sama kieli saa sekä kiittää että kirotta: ”Eihän samasta lähteensilmästä pulppua makeaa ja karvasta vettä. Ei viikunapuussa kasva oliiveja eikä viiniköynnöksessä viikunoita, vai mitä, veljeni? Samoin ei suolaisesta lähteestä juokse makeaa vettä.” (3:11–12) Valitettavasti me kuitenkin olemme juuri tällaisia kahta hedelmää kantavia puita ja karvasta ja makeaa pulppuavia lähteitä: ”Kiitos ja kiros lähtevät samasta suusta” (3:10). Näin kielen synnit muistuttavat meitä siitä, ettei pahuus ole jotakin ulkopuolellemme olevaa, joka sieltä käsin pyrkii saastuttamaan ihmisen. Synti on meidän sisällämme. ”Mitä sydän on täynnä, sitä suu puhuu” (Matt. 12:34).

Näin kielen synnit ajavat meidät etsimään anteeksiantoa Kristuksen sovinto- haavoista. Pahan puhuja saa armon, koska meillä on Isä, joka on armollinen. Hän lähetti Poikansa täyttämään lain puolestamme. Siksi se ei voi tuomita meitä, kun turvaamme Vapahtajaamme. Näin Kristuksen aktiivinen kuuliaisuus (*oboedientia activa*) osoittautuu hänen passiivisen kuuliaisuutensa (*oboedientia passiva*) rinnalla olennaiseksi osaksi hänen lunastustyötään. Tunnustuskirjamme tiivistävät: ”... uskomme, opetamme ja tunnustamme, että meille luetaan vanhurskaudeksi Kristuksen koko persoonan koko kuuliaisuus, jota hän on meidän sijaisnamme osoittanut Isälleen aina ristin häpeälliseen kuolemaan saakka (...) Se tyydyttää laissa ilmoitetun iankaikkisen ja muuttumattoman jumalallisen vanhurskauden vaatimukset.” (FC SD III, 56–57.)

Tällainen Parantaja meillä on! •

Teemu Haataja

Pastori, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Lähimmäinen

14. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 10.9.
MATT. 5:43–48

Jeesuksen eettinen opetus Vuorisaarnassa on koettu sellaiseksi, johon ainakaan tavallinen kristitty ei millään yllä. On ajateltu, että ehkä se onkin tarkoitettu vain joillekin erityisen hurskaille, jotka tahtovat pyhittää elämänsä Jumalan tahdon noudattamiselle vaikkapa luostareissa. Jeesus kuitenkin osoitti saarnansa suurelle kansanjoukolle, aivan tavallisille ihmisille. Heille ja meille Jeesuksen sanat siis kuuluvat.

Kuulijat kyllä tiesivät, että lähimmäistä tulee rakastaa, niin Mooseksen laki sanoi: ”Älä kosta omaan kansaasi kuuluvalle äläkä pidä yllä riitaa hänen kanssaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Minä olen Herra.” (3. Moos 19:18). Suoranaiseen vihamiehien vihaamiseen Mooseksen laki ei kuitenkaan taida kehoittaa, mutta ehkä joku rivien välistä niinkin tulkitsi. Siitä juutalaiset oppineet keskustelivat, kuka on se lähimmäinen, jota tulee rakastaa. Ihan jokaista ihmistä se ei varmaan voi tarkoittaa, ajateltiin. Omaan kansaan kuuluva ainakin oli lähimmäinen, ja ehkä oman kansan keskellä asuva muukalainenkin voitaisiin lähimmäiseksi ymmärtää. Näin ainakin 3. Moos 19:34 opasti: ”Kohdelkaa joukossanne asuvia siirtolaisia ikään kuin he olisivat heimolaisianne ja rakastakaa heitä kuin itseänne, sillä te olette itsekkin olleet muukalaisina Egyptissä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.” Jeesus menee opetuksessaan kuitenkin yli kaikkien inhimillisten rajojen. Vihamiehet ja vainoojatkin ovat niitä, joita tulee rakastaa ja joiden puolesta tulee rukoilla. Näin ei ollut kukaan koskaan ennen opettanut. Pitäisikö hurskaan juutalaisen rakastaa kirottua roomalaistakin, joka saastaisella pakanajalallaan tallaa pyhää kaupunkia ja vuodattaa miekallaan juutalaista verta?

Jeesuksen kehotuksen motivaationa on Jumalan antama esimerkki. Samoin kuin kuka tahansa kantaa itsessään geeniperimänsä tähden jotain vanhemmistaan, tulisi Jumalan lapsen elämässään ja elämällään heijastaa taivaallisen Isänsä olemusta. Puhutaan *imitatio Deistä*, Jumalan imitoimisesta. Kun kerran Jumala antaa aurinkonsa paistaa ja sateensa langeta erottelematta niin hyvälle kuin pahoillekin, tulisi Jumalan lapsen toimia samoin kaikkia ihmisiä kohtaan tekemättä eroa heidän välillään.

Näin kristittyjen eettisen elämän malli on mahdollisimman korkea. Myöhemmin Uudessa testamentissa *Imitatio Dei* rinnalle tulee *Imitatio Christi*, Kristuksen esikuvan seuraaminen. Paavali kirjoittaa filippiiläisille: ”Olkoon teilläkin sellainen mieli, joka Kristuksella Jeesuksella oli . . .”, ja sitten hän jatkaa Kristus-hymnillä, joka kuvaa sitä, miten Kristus tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon. Kristuksen seurajina meidät on kutsuttu elämään ja rakastamaan niin kuin hän teki. Olemmeko me valmiit luopumaan omista oikeuksistamme toisten hyväksi ja uhrautumaan toisten, vieläpä vihamiestemme, puolesta?

Jeesuksen opettama eettisen elämän malli ei ole vain mahdollisimman korkea – se on mahdottoman korkea. ”Olkaa siis täydellisiä” romuttaa kaikki luulot omasta onnistumisen mahdollisuudesta. Täydellisyyttä Jumala meiltä kuitenkin vaatii, sillä hänen edessään ei mikään epätäydellinen kestä. Kun en millään yllä täydellisyyteen yrittämällä imitoida Jumalaa, täytyy minun etsiä täydellisyyttä muualta. Avuksi tulee Heprealaiskirjeen sana: ”Hän on jo yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydellisiksi ne, jotka pyhitetään” (Hepr. 10:14). Jumalalle kelpaavan täydellisyyden lähteenä ei olekaan minun onnistumiseni vaan Kristuksen uhri. Jeesuksen ristintyön tähden syntyni ovat anteeksiannetut ja Jumala näkee minut edessään py-

hänä, puhtaana ja täydellisenä. Kiitollisena siitä lahjasta saan lähteä toteuttamaan *Imitatio Deit*ä ja *Imitatio Christi*ä todistuksena Jumalan hyvydestä ja toisten ihmisten palvelemiseksi. •

Ville Auvinen

TT, pastori, vs. lähetysjohtaja, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Yksi sairas parani

15. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 17.9.
JOH 5:1–15

Johannes kertoo ihmeestä juhlan aikana Jerusalemissa. Hän ei kerro, mistä juutalaisten juhlasta oli kyse, mutta paikan, jossa ihme tapahtui, hän kertoo tarkasti. Sairas mies oli lähellä Lammasporttia, joka oli kaupungin muurin koillisnurkassa ja joka mainitaan myös Nehemian kirjassa (Neh 3:1 ja 12:39). Portin lähellä oli allas, jonka lähettyvillä sairaut makasivat. Allas lienee se, joka on löydetty kaivauksissa ja jota Jerusalemissa vierailijat käyvät katsomassa. Tuon altaan tuntumassa ovat myös jäänteet Johanneksen mainitsemista pylväshalleista. Jeesus paransi siellä 38 vuotta sairastaneen miehen.

Johannes kertoo, että sairaita oli suuri joukko – sokeita, rampoja ja halvaantuneita ja Jeesus paransi heistä yhden. Miksi vain yhden ja juuri tämän? Johannes ei sano syyksi, että mies oli sairastanut niin pitkään ja nyt oli hänen vuoronsa tulla terveeksi. Hän ei viittaa miehen parannukseen tai siihen, että monet olivat rukoilleet hänen puolestaan. Syystä, jota emme tiedä, Jeesus paransi juuri tämän miehen. Nytkin joku paranee ja toinen ei, eikä useinkaan kannata yrittää selittää, miksi tämä ja miksi tuo toinen ei. Kaikkia ei parannettu tuolloin eivätkä kaikki parane nyt. Hyvä ja vapauttava vastaus miksi-kysymykseen on, ettemme tiedä.

Voimme kuvitella tuon tilanteen: suuri joukko eri tavoin sairaita, paljon kipua,

lohduttomuutta ja pettymyksiä. Kannattiko parantaa yksi – koska jäi niin paljon parantumattomia? Kannattaako nyt auttaa yhtä tai muutamaa? On niin paljon heitä, jotka tarvitsevat apua, ja yksi tai muutama on tuskin mitään valtavassa avun tarvitsijoiden joukossa. Kannatti parantaa tuo yksi. Ja kannattaa auttaa nyt, vaikka voisi auttaa vain yhtä. Apu merkitsee tälle yhdelle paljon. Koska hän on ihminen, hän on niin arvokas, että ansaitsee tulla autetuksi.

Johannes kertoo Jeesuksen tienneen, että mies oli sairastanut pitkään. Johannes ei sano, että tämä kerrottiin Jeesukselle. Luultavasti hän haluaa muistuttaa, että Jeesus on Jumalan Poika, joka tietää kaiken. Siitä, että Jeesus on Jumalan Poika, kertovat myös ihmeet. Usein Johannes kutsuikin niitä tunnusteiksi, jotka ilmaisivat, kuka Jeesus on. Hänessä on Jumalan kirkkaus. Kirjoitukset ovat toteutuneet, se luvattu on tullut, Jumala itse on tullut kansansa keskelle. Jesajan kirjassa puhutaan sokeiden silmien aukenemisesta, kuurojen korvien avautumisesta ja siitä, että rampa hyppii ja mykkä laulaa (Jes 35). Jesajan kirjan mukaan nämä tapahtuvat, kun Jumala pelastaa kansansa. Lupaus toteutui Jeesuksen toiminnassa.

Jeesuksen kysymys sairaalle yllättää tai jopa loukkaa: ”Tahdotko tulla terveeksi?” Mitä muuta sairas tahtoi? Miehen vastaus ei sen sijaan ole yllättävä. Se kertoo, miten urautuneesti hän ajatteli. Terveeksi voi tulla vain, jos ehtii altaaseen ensiksi – näin ajateltiin – ja koska hän ei ehdi ensimmäisenä, hän ei voi parantua. Jeesus paransi miehen mutta toisin kuin mies ajatteli. Kertoisiko tämä, että Jeesus toimii nytkin usein toisin kuin on totuttu ajattelemaan?

Jeesus ei käskenyt parantuneen mennä kotiin. Hän käski nousta, ottaa vuodenmaton ja kävellä. Sana, joka on käännetty ”kävellä”, voitaisiin kääntää myös ”käve-

leskellä”. Jeesus siis käski kulkea tai kuljeskella vuodematto kädessä temppelessä tai sen lähetyvillä. Ehkä hän halusikin, että tulee yhteenotto heidän kanssaan, jotka pian moittivat parantunutta, koska hän tekee työtä – kantaa vuodemattoaan – eikä sapattina saa tehdä työtä. Ehkä yhteenotolla Jeesus halusi opettaa, ettei häneen uskominen ole omien pikkutarkkojen määräysten luomista – vaikka hyvässä tarkoituksessa – ja niiden noudattamisen tarkkailuun keskittymistä. Tai ehkä miehen tuli kuljeskella vuode käsissään, koska se palveli Jumalan suurta suunnitelmaa. Kohdan jälkeen, joka on tämän sunnuntain evankeliumi, Johannes toteaa juutalaisten halun ottaa Jeesus hengiltä lisääntyneen, koska hän rikkoi sapattikäskyn ja teki itsestään Jumalan vertaisen. Jumalan suunnitelman mukaan Jeesuksen tuli kuolla.

Jeesus ja parantunut tapasivat myöhemmin uudestaan temppelessä ja Jeesus sanoi miehelle: ”Älä enää tee syntiä, ettei sinun kävisi entistä pahemmin.” Ensimmäisessä Johanneksen kirjeessä sanotaan, ettei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä (1. Joh 3:9), ja mahdollisesti tarkoitetaan, mitä ymmärrämme synnissä elämisellä. Siis tekee jossakin asiassa toistuvasti Jumalan tahtoa vastaan – varastaa, likaa toisten maineen, pettää puolisoaan – ja ajattelee, että näin voinkin tehdä. Ehkä Jeesus tarkoittaa tätä sunnuntain evankeliumissa. Jos mies tekee syntiä tässä merkityksessä, hänen käy sairastumistakin pahemmin. Jeesus tarkoittaa varmaan kadotukseen joutumista.

Tämän sunnuntain otsikko kirkkomme Evankeliumikirjassa on ”Kiitollisuus”. Johannes ei sano parantuneen miehen kiittäneen. Ehkä hän kuitenkin teki sen, eikä välttämättä tajunnut sitä itse. Juutalaiset kysyivät häneltä, kuka käski hänen ottaa vuodenmaton ja kävellä. Ensiksi mies ei tiennyt, hetkeä myöhemmin hän kertoi

Jeesuksen parantaneen hänet. Meillekin voi tapahtua hyviä asioita: paranemme, löytyy puoliso, saamme uskon. Mitä vastaanamme, kuka tämän teki? Sanommeko, että taistelin ja sain itseni terveeksi? Et sin ja löysin puolison tai aloin uskoa. Vai sanonko, että Jumala paransi, antoi puolison tai synnytti minussa uskon ja on pitänyt uskon elossa? Jos kerron Jumalan tehneen, kiitän häntä.

Kirkolliskokouksen hyväksymässä raamatunkäännöksessä puolet jakeesta 3 ja jae 4 ovat sulkeissa. Luotettavimmissa käsikirjoituksissa noita lauseita ei ole, eikä luultavasti ollut alun perin Johanneksen evankeliumissa. Niihin lienee myöhemmin kirjattu, mitä tuon ajan ihmiset luulivat. Lukisinko jumalanpalveluksessa myös sulkeissa olevat sanat? Varmaan kaan en, vaikka Evankeliumikirjassa sanat ovat ja ilman sulkeita. ●

Jari Rankinen

Pastori, vs. pääsihteeri, Suomen teologinen instituutti

Jumalan huolenpito

16. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 24.9.
LUUK 10:38–42

Istuimme vuosikymmeniä sitten Tiberiaksessa Gennesaretin järven rantapöydissä, pari-kolmekymmentä pappia ja heidän puolisoitaan. Matkanjohtajamme ja Kirkon koulutuskeskuksen järjestämän raamattu-teologisen kurssimme vetäjä Wille Riekinen heitti tehtävän: jokaisen piti ringissä vuorollaan sanoa, kehen Raamatun henkilöön he kokivat samaistuvansa. Puolet naisista samaistui joko Marttaan tai Mariaan, noin saman verran molempiin.

Myös tämä tilanne kertoi näiden kahden naisen keskeisestä asemasta sekä Uuden testamentin henkilögalleriassa että siinä, miten ja missä määrin Raamatun henkilöitä tunnetaan. Päivän evankeliumitekstin tapahtuma on keskeisimpiä

ja tutuimpia Raamatun kertomuksia siitä huolimatta, että se esiintyy vain Luukaan evankeliumissa. Pienimuotoisuudessaan ja arkisuudessaan se asettuu keskelle elämää; vastaavan kaltaisia tilanteita esiintyy elämässä tuon tuostakin, myös nykyaikana.

Elämässä tapahtuu usein niin, että asiat, jotka eivät ole vastakohtia, asettuvat sellaisiksi käytännön elävissä ja muuttuvissa tilanteissa. On selvää, että kotiin vierailulle kutsuttujen ihmisten kanssa keskustellaan ja yhtä selvää on, että heille tarjotaan ateria ja / tai kahvit. Tärkeille ja harvinaisille vieraille aterialla tahdotaan antaa parasta ja runsaasti. Sillä osoitetaan arvostusta ja kunnioitusta. Mutta sama näkyy myös siinä, että ollaan kiinnostuneita siitä, mistä he haluavat keskustella isäntäväen kanssa. Nämä kaksi roolia eriytyivät Martan ja Marian toiminnassa. Ehkä se nousi myös tilanteesta. Paikalla oli enemmänkin väkeä: kolmen nimeltä mainitun lisäksi ainakin sisarusten veli Lasarus, jonka Jeesus myöhemmin herätti kuolleista, ja Jeesuksen opetuslasten joukko, joiden kanssa Jeesus oli matkalla, ja on aika luontevaa ajatella joidenkin kyläläisten myös tulleen mukaan. Nykytilanteeseen soveltuen voidaan puhua kotiseuroista, jossa Jeesus pitää opetuspuheen ja jossa tarjotaan tilaisuuden päätyttyä ateria koko joukolle. Siksi Martalla oli paljon työtä ja toive Marian osallistumisesta on luonnollinen.

Monet eksegeetit eivät yhdy tulkintaan, jonka mukaan Jeesus tarkoitti vastauksessaan Martan pyyntöön sitä, että vain harvat ruokalajit, mahdollisesti yksi ainoa, olisi riittävä monien ruokalajien täyttämisen pöydän sijasta. Tätäkin voi pitää kuitenkin mahdollisena. Toinen tulkinta asettaa asioita tärkeysjärjestykseen. Vaikka sisarusten kaksi erilaista toiminnan mallia eivät ole vastakohtia – molemmat ovat tärkeitä, jopa välttämättömiä – on

Jeesuksen sanojen kuunteleminen ja Hänetä oppiminen kaikkein keskeisin asia elämässä. Ateria, ruoka ja kaikki muut elämälle välttämättömät tarpeet tähtäävät hyvään elämään tässä ajassa. Jeesuksen sanat antavat ihmiselle iankaikkisen elämän. Se on se hyvä osa, jota ei oteta ne vastaanottavalta ihmiseltä koskaan pois. Kreikan kielen käyttämä passiivin futuuri kertoo koskaan päättymättömästä tilasta, se kestää jopa kuoleman ja tuomion päivän yli.

Alkukieli käyttää Martan toiminnasta käsitettä *diakonia*, palvelu, joka oli sekä maalliseen elämänpiiriin että alkukirkon elämään ja virkoihin kuuluva sana. Julistus ja sen kuuleminen ja palvelu kuuluvat yhteen. Järjestys ei ole se, että ihminen palvelee pelastuakseen, vaan hänet pelastetaan palvelemaan. Armo, Jumalan rakkauden vastaanottaminen, syntien anteeksiantamus ja pelastuminen ovat ensin. Kun ihminen omistaa tämän, hänet kutsutaan palvelemaan lähimmäisiä rakkauden teoilla. •

Arno Toivanen

Rovasti, Iisalmen emerituskirkkoherra
Jumalan sanansaattajat

Mikkelinpäivä 1.10.

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 1.10.
MATT 18:1–6 (7–9) 10

Kuka on suurin? Näin kysyivät myös Israelin johtajat autiomaavaelluksella, tapellessaan siitä, kuka heitä saisi johtaa. Kuka pääsee luvattuun maahan? ”Yksikään näistä ihmisistä ei pääse perille tuohon maahan. He ovat nähneet minun kirkkauteni ja ne suuret teot, jotka tein Egyptissä ja täällä autiomaassa, mutta siitä huolimatta he tottelemattomuudessaan ovat yhä uudestaan koetelleet minun kärsivällisyyttäni. He eivät saa nähdä sitä maata.” (4. Moos 14:22) Ainoastaan heidän lapsensa, uusi sukupolvi, sai astua Jordan-joen

yli. ”Teidän lapsenne, joiden te sanoitte joutuvan vihollisten käsiin, minä vien sinne.” (4. Moos 14:31) Jeesus kutsuu meitä tuohon lasten asemaan ja asenteeseen: ”Ellette te käänny ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan.”

Myös profeettojen kirjoissa näemme, että pelastuksen päivänä Israel kääntyy ”kuin nuoruutensa päivinä” – kuin lapsi (Hoos 2:17; Hes 16:60). Tuohon lapsenkaltaisuuteen pitäisi siis päästä. Jumala selvästi rakastaa lapsia ja imeväisiä. Jeesus otti lapsen esikuvaksi taivaskelpoisesta ihmisestä, hän otti lapset syliinsä ja siunasi heidät. Lapsi on toisen armoilla. Lapsi on altis vaikutuksille. Lapsi luottaa. ”Jokainen, joka alentaa itsensä tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin...” Jeesus puhuu ”alentamisesta” ja nöyryttämisestä (kr. *tapeinoō*). Huomaamme, että tuolla piirteellä kuvataan usein Jeesusta itseään. ”Minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä (kr. *tapeinos*)” (Matt 11:29). Kenosis-hymnissä luemme, että Kristus ”alensi itsensä” (kr. *etapeinōsen*, Fil. 2:8).

Lapsen kaltaiseksi tuleminen on siis alentamista itsensä Kristuksen tasolle – tai ainakin sinne päin. Mistä meidän pitäisi alentua? Kolme yleisintä Jumalan korviketta ovat omaisuus, valta ja nautinto. Moni on saanut haalittua itselleen näitä, ja haalii edelleen himokkaasti, yrittäen saavuttaa turvallisuutta ja vakautta elämäänsä. Tämän maailman vahvat ja voimakkaat eivät piittaa lapsista. Herodes Suurella oli valtaa, rahaa ja nautintoa. Hän teloitutti Betlehemin imeväiset. Jerusalemin ylipapit ja lainopettajat valittivat, kun lapset lauloivat Jeesukselle temppelessä: ”Hoosianna, Daavidin Poika!” Jeesus kommentoi, ”Lasten ja imeväisten suusta sinä olet hankkinut kiitoksesi.” (Matt 21:15–16)

Ylipappien ja lainopettajien mukaan temppelein lapsikuoron laulut pitäisi nyt pikaisesti vaihtaa ja sensuroida. He eivät

saisi kiittää Jeesusta. Sokeat ja rammat, nämä alhaisimmat (kr. *tapeinos*), eivät saisi tulla Jeesuksen luo. On aina syytä arvioida toiminnan lapsivaikutuksia. Jeesus puhuu viettelyksistä, tai niin kuin alkukielessä, ”skandaaleista”. On skandaali johdattaa lankeemukseen yksikin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun. Tuollaiselle skandaaliin johdattajalle kuului myllynkivi hartioiden päälle ja suora tie järven syvyyksiin.

Nykyään lapsien mieliin yritetään syöttää voimakasta sukupuolineutraalia ja seksuaalisen vapauden ideologiaa. Tasa-arvon nimissä tytöiltä ja pojilta yritetään kieltää heidän luonnollinen sukupuolensa. Lapsen sukupuolinen, hedelmöityksen hetkellä saatu sukupuoli, yritetään hämmentää. Samoin seksuaalisessa suuntautumisessa lapsia ja nuoria ohjataan kohti moraalittomuutta ja siveettömyyttä. Tästä kärsivät eniten juuri lapset. Perinteinen, turvallinen ja luonnollinen paikka seksuaalisuudelle on miehen ja naisen avioliitto.

Nykyään kristittyjen on syytä ottaa Jeesuksen sanat hyvin vakavasti. ”Joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen...” Kristityn äidin ja isän suuri tehtävä on johdattaa heidän lapsensa Jeesuksen luo, tuoda hänet kasteelle, tehdä hänestä Jeesuksen opetuslapsi, ja opettaa häntä. Näin lähetyskäsky kuuluu vahvasti myös perheeseen. Siellä Jeesus on läsnä. Usein se on niin, että nuo lapset opettavat vanhempiaan, millaista on todella olla Jumalan lapsi ja taivaskelpoinen. Se on riippumista kiinni toisessa – Jeesuksessa Kristuksessa. Jotta vanhemmat eivät jäisi matkalle, vaan pääsisivät perille taivasten valtakuntaan, tarvitaan usein noita lapsia, jotka innostavat vanhempia palaamaan taas Jeesuksen luo. Nimittäin kun vanhemmat toivat lapsiaan Jeesuksen luo, he tulivat myös itse hänen luokseen. Evankeliumi kertoo, kuinka lapsistaan hätääntyneet äidit ja isät anoivat

ja rukoilivat Jeesukselta apua (Matt 9:18; 15:22; 17:15). Niinpä, kun moni on ottanut avuttoman lapsen kotiinsa, hän on toivottanut tervetulleeksi Jeesuksen omaan kotiinsa, perheenjäseneksi.

Kristityt ovat aina uskoneet, että kullakin kastetulla kristityllä, Jumalan lapsella, on oma suojelusenkelensä. Jeesus sanoo, että näiden vähäisten, näiden lasten, suojelusenkelit ovat jatkuvasti ”minun isäni kasvojen edessä”. Heillä on edunvalvojat korkeimmalla mahdollisella paikalla, nimittäin Isän Jumalan kasvojen edessä. Älä väheksy heitä, älä johdata heitä skandaaliin, älä vie heiltä uskoa ja innostusta. Rukoile heidän puolestaan. Ota heistä mallia. Jos olet itse kädetön ja jalaton, sokea, niin muista, että ”Jeesuksen luo temppeleihin tuli sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät.” (Matt 21:14.) Ajattele niin kuin Paavali: ”Jos on pakko kerskailla, kerskun heikkoudestani.” (2. Kor 11:30) Sillä kun minä olen heikko, alhainen ja vähäinen, lapsen kaltainen, ymmärrän, että ”voima tulee täydelliseksi heikkoudessa” – niin kuin Paavali kirjoittaa – ”sen tähden ylpeilen mieluummin heikkoudestani, jotta minuun asettuisi Kristuksen voima.” (2. Kor 12:9) ●

Juho Sankamo

Pastori, Suomen Raamattuopiston säätiö

Kristityn vapaus

18. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 8.10.
LUUK 13:31–35

Päivän evankeliumi puhuu Jeesuksen kärsimystiestä ja matkasta kohti ristiä. Tekstissä Jeesus on konkreettisesti matkalla Jerusalemiin. Hän liikkuu Palestiinan pohjoisosissa. Hän saapuu Filippus II:n alueelta, Golanin seudulta, etelämmäksi Herodes Antippaan alueelle.

Herodes Suuri oli kuollut vuonna 4 jKr. Tämän jälkeen Rooma jakoi alueen hänen

poikiensa kesken. Filippus II (Luuk 3:1) sai hallittavakseen pohjoisimman osan, alueen lähellä Hermon-vuorta. Herodeksen nuorin poika, Herodes Antipas, sai hallittavakseen Galilean ja Perean. Arkelaos (Matt 2:22) sai hallittavakseen Samarian ja Juudean, mutta jo 6 jKr. Rooma otti nuo alueet suoraan hallintaansa asettaen sinne maaherraksi Pontius Pilatuksen. Filippus (ensimmäinen) ei saanut mitään aluetta. Hän vietti aikaansa Roomassa. Herodias oli hänen kanssaan naimisissa, mutta Roomassa käydessään Herodes Antipas houkutteli hänet vaimokseen rikkoen veljensä avioliiton. Mahdollisesti Herodias ta kiinnosti enemmän mies, jolla oli valtaa ja voimaa. Elossa olevan veljen vaimon naiminen oli vastoin juutalaista lakia (3. Moos 18:16; 20:21). Aiemminkin Herodes Antipas oli ollut naimisissa. Hänen aikaisempi vaimonsa oli Damaskoksen kuningas Aretaksen tytär (2. Kor 11:32).

Jeesuksen tultua Galileaan, Herodes Antipaalle alueelle, fariseukset koettavat pelästyttää häntä. He varoittavat Häntä Herodeksesta, joka suunnittelee Jeesuksen murhaamista. Fariseukset tuskin varoittivat Jeesus puhtain motiivein. Uskonnollisilla johtajilla oli selkeä suunnitelma raivata Jeesus pois tieltään. Mahdollisesti he yrittivät saada Jeesuksen nopeasti Juudan alueelle, jossa olisi parempi mahdollisuus hänen likvidoimiseen.

Fariseusten ottaessa puheeksi Herodeksen Jeesus alkaa kertoa hänen todellisesta luonteestaan. Jeesus nimittää Herodesta ketuksi. Uuden testamentin ajan juutalaisille kettu oli symboli viekkaudesta, mutta tätäkin useammin sillä kuvattiin vähäpätöisyyttä ja arvottomuutta. Joskus kettua pidettiin myös tuhoisan symbolina. Kommentaarissaan T. W. Manson sanoo, että kutsuttaessa Herodesta ketuksi, sillä tahdottiin sanoa, että hän ei ollut suuri mies, eikä suora mies. Hän ei ansainnut majesteettisuutta, eikä kunnioi-

tusta. Tällainen ilmaisu oli hyvin halven- tava. Jeesus oli Herodesta kohtaan hyvin suorapuheinen ja ilmaisi hänen sisimpän- sä todellisen luonteen.

Herodes Antipas oli paatunut hallisija, jota ei voinut koko sydämellä kunnioittaa. Ennen ristinkuolemaansa (Luuk 23:8 - 12) Jeesus on uudelleen Herodeksen edessä, ja silloinkin Jeesus vaikenee. Näin toimi- en Jeesus paljastaa Herodeksen sydämen paatumuksen.

Jeesus näki Herodeksen sydämeen ja tunsi hänen todellisen luonteen. Jeesus tuntee jokaisen ihmisen sisimmän. Jumalan Poikana hän tietää kaiken (1. Joh 3:20; Joh 21:17). Jeesus Kristus on ainutlaatui- nen, koska hän on tosi Jumala ja tosi ih- minen samassa persoonassa. Jumalan Poi- ka otti itseensä neitsyt Mariasta todellisen ja täyden ihmisyyden siten, että Jumala ja ihminen ovat Kristuksessa yksi persoona. Paavali kuvaa Kristuksen olemusta Kolos- salaiskirjeessä: ”Hänessä asuu jumaluu- den koko täyteys ruumiillisesti.” (Kol 2:9)

Evankeliumissa Jeesus ennustaa tule- van kohtalonsa, joka ei ole Herodeksen, vaan Jumalan kädessä. Täällä maan päällä Hänen tehtävänsä on julistaa evankeliu- mia ja palvella ihmisiä mm. ajamalla ulos pahoja henkiä ja parantamalla sairaita. Kolmantena päivänä hän vie työnsä pää- tökseen. Ristinkuolemansa ja ylösnouse- muksensa kautta hän voittaa lopullisesti synnin, kuoleman ja paholaisen vallan.

”Kettu” Herodes ja fariseukset vainosi- vat Jeesusta ja hänen toimintaansa. Kui- tenkin Jeesus jatkoi järkkymättä työtään. Tänäkin päivänä evankeliumin työ ta- pahtuu monien ahdistusten ja vaikeuksi- en keskellä. Jumalan valtakunnan työssä meidän ei tule säikähtää vaikeuksia, vaan viedä evankeliumia rohkeasti eteenpäin.

Jakeissa 34 ja 35 Jeesus lainaa vertaus- ta kanaemosta, joka oli tuttu jo juutalai- sessa viisaukskirjallisuudessa. Myös juu- talainen viisaukskirjallisuus tuntee tämän

vertauksen. Jumala tahtoisi ottaa yhtey- teensä kaikki oman kansansa jäsenet ku- ten ”kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan”, mutta Hänen oma kansansa on kääntänyt Hänelle selkänsä. Israelin kansa ei ole tahtonut tulla Herransa yhteyteen, pikemminkin päinvastoin, se on hylännyt Vapahtajansa ja jopa surmannut ne, jotka ovat julistaneet Jumalan ilosanomaa Ju- malan omaisuuskansan keskuudessa.

Sanoissaan Jeesus ennustaa Jerusale- min tulevan kohtalon; Jerusalem on tu- houtuva ja Israelin kansa hylkää Jeesuk- sen omana messiaanaan. Vasta aikojen lopussa kansa ottaa Jeesuksen vastaan omana Vapahtajanaan.

Alkuseurakunta koostui pääasiassa juutalaisista uskovista. Tämän jälkeen seurakunnan pääjoukon muodostivat ”pa- kanakristityt”. Vuosisatojen ajan oli kui- tenkin joitakin juutalaisia, jotka uskoivat Jeesukseen omana Vapahtajanaan. Vas- ta viime vuosina tuo joukko on alkanut kasvaa. Tänä päivänä Yhdysvalloissa (The Messianic Jewish Alliance of America) on noin 100.000 messiaanista, Jeesukseen uskova juutalaista. Israelissa heitä on yli 10.000. Evankeliumi saavuttaa pikkuhil- jaa juutalaisia, mutta kansakuntana juu- talaiset eivät vieläkään ole hyväksyneet Jeesusta omana Vapahtajanaan. Kerran kuitenkin tuo päivä on tuleva. Siihen päi- vään asti meitä kutsutaan viemään evan- geliumia rohkeasti juutalaisille ja kaikille maailman kansoille. ●

Pentti Marttila

Pastori, työalajohtaja, koulutus- päällikkö, Lähetysyhdistys Kylväjä

Rakkouden kaksoiskäsky

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 15.10.
MARK 12:28-34

Vanhassa liitossa lain noudattamisen käs- ky näyttää nousevan kaiken muun edelle. Siellä toistuu kymmeniä kertoja tuo käs-

ky täyttää Jumalan antaman lain sanat. Käskyjen noudattaminen oli sidottu lupa-uksiin. Käskyjen pitäminen tuo kansalle menestyksen ja pitkän elämän ja antaa siunauksen. Jopa Jumalan rakkaus sidotaan käskyjen tottelemiseen. ”Kun me tarkoin noudatamme tätä lakia... niin Herra katsoo meidät vanhurskaiksi” (5. Moos 6:25, 24:13). Lain vanhurskaus saavutetaan vain ehdottomalla kuuliaisuudella. Koko sydämes-tä ja koko sielusta tulee noudattaa Herran kaikkia käskyjä. Virallisen juutalaisen lain-tulkinnan mukaan oli kolme asiaa, joiden varassa koko maailma eli. Ne olivat laki, uhrimenot ja laupeuden teot. Siksi syntiä tehneenäkin israelilaista pidettiin ”vanhurskaana”, jos hän toimitti säädettyt uhrinot.

Laki Jumalan ja ihmisten välisten suhteiden välineenä kesti Jeesuksen kuolemaan asti. Sen sijaan lain kirjaimellinen noudattaminen oli päätynyt jo ennen Jeesuksen syntymääkin. Temppelepalveluksessa tärkeimpiä toimituksia oli arkin armoistumisen pirkottaminen uhriverellä. Pakkosiirtolaisuuden jälkeen tätä ei voitu tehdä, koska ei ollut enää arkkia eikä armoistuinta. Näin jo ennen Jeesuksen aikaa oli jouduttu luopumaan joistakin lakimeinoista. Lain rakastaminen oli kuitenkin samaa, kuin Jumalan rakastaminen. Siksi laista oli pidettävä kiinni kynsin hampain.

Uuden liiton ilosanoma antoi lain ymmärtämiselle uuden suunnan, kun Jeesus täytti lain puolestamme ja sovitti meidän syntimme ja avasi meille tien taivaaseen.

Vanhatestamentillista taustaa vasten voimme hyvin ymmärtää lainopettajaa, joka lain sitomalla omallatunnolla saapuu Jeesuksen luokse. Hän lienee ollut tietoinen Jeesuksen opetuksista. Hän oli todennäköisesti ajanut itsensä niin piipuun lain noudattamisessa, että oli jo valmis joko päättämään epätoivoon, tai siten heittäytymään sen uskon varaan, josta oli kuullut Jeesuksen opettavan. Jumalan koulussa hän jo näytti oivaltaneen jotakin

armollisesta Jumalasta. Mutta hän tarvitsi oivallukselleen Mestarilta vahvistusta. Onhan lainopettaja jo lähes valmis heittä-mään polttouhrit ja muut uhrinot sivuun ja lähtemään uskon tielle, jossa tärkeintä on Jumalan rakastaminen kaikella uskon voimalla ja lähimmäisen rakastaminen sen hedelmänä. Tämä lainopettaja on löytänyt Jeesuksen puheista sen syvimmän merkityksen, koska ymmärtää nyt, että Jeesuksen opettaman Jumalan rakkau-den sisäistäminen on paljon enemmän ja suurempaa, kuin kaikki lait ja uhrimenot. Lainopettaja, tähän asti lain tekojen ja omien lain täyttämisyrittämisensä raskauttamana, kuulee nyt ehkä ensimmäistä kertaa elämässään evankeliumia, jossa puhutaan Jumalan voimasta uskon ja lain täyttämisen lähteenä. Sitä osoittavat nuo evankeliumin sanat: ”Lainopettaja oli huomannut, miten hyvän vastauksen Jeesus saddukeuksille antoi.” Tuo hyvä vastaus oli vastaus hänen oman elämänsä etsintään: päästä lain raskaan taakan alta kokemaan Jumalan armo. Hän aivan kuin rukoilee Jeesukselta, että sano minulle nyt selvästi ja vakuuttavasti, että olen oikealla tiellä etsinnässäni. Vapauta minun sydämeni tästä taakasta. Hän keikkui aivan taivasten valtakunnan rajalla. Siitä vielä puuttui tuo viimeinen silaus, löytö, josta monet Kristuksen elämäänsä löytäneet todistavat: ”Minä olen löytänyt Hänet, Herran ja Kuninkaan. Hän päästi minut lain alta Jumalan lapsen vapauteen.” Sen näkee Vapahtajakin tässä selvääkin selvemmin, kun hän lausuu lempeästi tuolle kahden vaiheilla olevalle lainopettajalle: ”Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta.” Vaikka meille ei sitä tässä kerrota, saamme uskoa, että lainopettaja sai tässä sydämelleen sen vakuutuksen, jota hän oli etsimässä ja sai iloita jonakin päivänä Jumalan lapsen riemullisesta vapaudesta. ●

Martti Turunen

Polvijärven seurakunnan kirkkoherra

Usko ja epäusko

20. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 22.10.
JOH 9:24–38

Usko on yksi keskeisistä Raamatun termeistä. On tärkeää, että sen merkityksessä ei vaieta. Jumalan apu ja tulevaisuuden toivo ovat ihmisen korvaamattomia etuoikeuksia. ”Usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan, sen näkemistä, mitä ei nähdä.” (Hepr 11:1) Syntiinlankeemuksen tähden ihminen ei luonnostaan näe sitä, minkä hän näki ennen lankeemusta eläessään Jumalan yhteydessä. Poikettuaan siitä pois hänestä tuli hengellisesti sokea, ”vailla Jumalan kirkkautta” oleva. (Room 3:23)

Jumala kuitenkin tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat takaisin kirkkauteen. (1. Tim 2:4) Meille on annettu paluutie takaisin hänen yhteyteensä. Ihmiseksi tullut Jumala asettautui meidän puolestamme kärsimään sen rangaistuksen, joka kuului meille. ”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa eikä lukenut ihmisille viaksi heidän rikkomuksiaan; meille hän uskoi sovituksen sanan. Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden.” (2 Kor 5:19–21)

Aikojen alussa epäusko, jota voi kuvata tottelemattomuudeksi, vastahakoisuudeksi tai kielteiseksi asenteeksi Jumalaa kohtaan, valtasi ihmisen mielen. Paluu Jumalan yhteyteen kysyy puolestaan oma-kohtaista uskoa siihen, mitä Jumala on antanut meille lahjaksi Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on kristityn uskonelämän keskipiste. Jeesus sanoi: ”Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luomuten kuin minun kauttani. Jos te tunnette minut, opitte tuntemaan myös minun Isäni. Te tunnette hänet jo nyt, olettehan nähneet hänet.” (Joh 14:6–7)

Jeesus on ”uskon alkaja ja täyttävä”. (Hepr 12:2) Hengellisesti sokea saa hänen kauttaan kyvyn nähdä itse Jumalan ja valoisian tulevaisuuden. Ruumiilliset silmämme eivät tässä elämässä siihen riitä, mutta ylösnousemuksessa sekin asia korjaantuu. Nyt kristityllä on silmät sydämessään, silmät, jotka uskon kautta Kristukseen ovat avautuneet hänelle. Hän näkee Jumalan hyvänä ja rakastavana Isänä, joka on valmistanut lapsilleen ikuisen kodin luonaan kirkkaudessa.

Päivän evankeliumi kertoo miehestä, joka oli ollut syntymästään saakka sokea. Ennen kuin Jeesus meni hänen luokseen, opetuslapset kysyivät, johtuiko hänen kärsimyksensä hänen omista vai hänen vanhempiensa synneistä. Jeesus ei ryhtynyt luettelemaan ihmisten syntejä. Kaikki ovat Jumalan edessä langenneita. Mitä kaikkea olisimmekaan joutuneet ottamaan vastaan, jos Jumala antaisi meille ansiomme mukaan? ”Tiedän, että syntini tähden olen ansainnut ikuisen kadotuksen, jos tuomitset minut pyhyytesi ja vanhurskautesi mukaan”, sanotaan rippirukouksessa. Emme voi sille mitään, että me elämme maailmassa, joka on synnin särkemä, vajavainen ja avuton. Jeesus ei tullut kertoakseen siitä kurjuudesta, jonka me niin kipeästi näemme muutenkin, vaan kertoakseen siitä hyvästä, jonne emme ilman häntä voi nähdä. ”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.” (Joh 3:16–17)

Auttaessaan sokeaa miestä Jeesus julisti, että Jumalalle on mahdollista se, mikä ihmiselle on mahdotonta. Sokea mies sai näkevät ruumiilliset silmät, jotka auttoivat häntä hetken. Erityisesti hän sai kuitenkin sisäiset silmät, jotka avasivat

hänelle näköalat ikuiseseen onneen. Tava-
tessaan miehen myöhemmin, Jeesus kysyi
häneltä: ”Uskotko sinä Jumalan Poikaan?”
Miehen suurimmaksi toiveeksi osoittau-
tui juuri tuo usko. Kun hän sai tietää, että
Jumalan Poika on juuri sillä hetkellä hä-
nen edessään, hän lankesi maahan kunni-
oittamaan Jeesusta. Hän tiesi, keneen on
turvauduttava, jotta valo tulisi pimeään
maailmaan ja täyttäisi sydämen tulevai-
suuden toivolla ja ilolla.

Kun Jeesuksen vastustajat etsivät syitä
saadakseen tuomita hänet synnistä ja Ju-
malan pilkasta, he kuulustelivat parannet-
tua miestä. Hän kertoi vain sen, mitä oli
itse kokenut. ”Onko hän syntinen, sitä en
tiedä. Mutta sen tiedän, että minä, joka olin
sokea, nyt näen.” Vaikka parannetun mie-
hen tieto Jeesuksesta oli aluksi vajavaista,
oleellista oli, että hänen uskollaan oli oikea
kohde eikä hän vastustanut Herran työtä.
Hän uskoi, mitä Jeesus sanoi hänelle, vaik-
ka hänen ruumiilliset silmänsä eivät vielä
nähtäisi ja siksi hän sai kokea Jumalan voi-
man itsessään. Jeesus sanoi: ”Totisesti mi-
nä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan
valtakuntaa niin kuin lapsi, se ei pääse sin-
ne sisälle.” (Mark 10:15)

Moni kristitty joutuu uskostaan huoli-
matta kohtaamaan paljon vaikeuksia. He
kuitenkin tietävät, että se ei merkitse sitä,
että Jumala ei rakastaisi heitä ja välittäisi
heistä. Raamattu ei lupaa meille tässä elä-
mässä täydellistä onnea ja terveyttä, mut-
ta taivaassa Jumalan lapset saavat nähdä
täydellisen, uuden elämän. Kuningas Daa-
vid näki uskon kautta avautuneilla sydä-
men silmillään lohdullisen tulevaisuu-
den, joka on tarkoitettu meillekin: ”Kiitä
Herraa, minun sieluni, äläkä unhota, mitä
hyvää hän on sinulle tehnyt, hän, joka an-
taa kaikki sinun syntisi anteeksi ja paran-
taa kaikki sinun sairautesi, joka lunastaa
sinun henkesi tuonelasta ja kruunaa sinut
armolla ja laupeudella, joka sinun halaja-
misesi tyydyttää hyvyydellään, niin että

sinun nuoruutesi uudistuu kuin kotkan.”
(Ps 103:2–5, KR-38) •

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Jeesuksen lähettäjä

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 21.10.
5. MOOS 31:6–8

Kun tänä aamuna heräsit, tiedostitko et-
tä maailmankaikkeuden Herra on sinun
kanssasi? Kun viimeksi koit epävarmuut-
ta ja riittämättömyyttä, muistitko että ku-
ninkaiden Kuningas on sinun puolellasi?
Kun viimeksi arkailit kertoa lähimmäi-
sellesi ihanasta evankeliumista, luotitko
siihen, että Hän joka loi maailmankaikke-
uden sanallaan antaa sinunkin sanoillesi
voiman?

Israelin kansa oli kokenut kovia Egyp-
tin orjuuden alla ja monien raskaiden ko-
kemusten jälkeen Herra oli järjestänyt asi-
at niin, että Israel pääsi vihdoinkin vapaaksi
faaraan ruoskan ulottumattomiin. Matka
Luvattuun maahan ei kuitenkaan taittu-
nut kevyesti. Israelin kansa kohtasi vael-
luksellaan useita vihamielisiä kansoja ja
israelilaisten olemassaolo oli jatkuvasti
uhattuna. Tilanne ei muuttunut Luvat-
tuun maahan päästessä eikä se ole muut-
tunut vielä tähän päivään mennessä.

Niin kuin Jumala lähetti oman kansan-
sa muiden kansojen keskelle Siinain pa-
tikalle, lähetti myös Jeesus omat opetus-
lapsensa kansojen keskelle. ”Kuin lampaat
susien keskelle”, motivoi Jeesus kertoes-
saan opetuslapsille heidän tulevasta teh-
tävästään vapauttavan sanoman sanan-
saattajina. Jeesuksen antama tehtävä oli
vielä laajempi kuin opetuslapset osasivat
kuvitella. Tämän sanoman levikki ei ra-
jautunut vain Juudean kyliin, eikä edes
koko silloin tunnettuun maailmaan Väli-
meren ympäristössä. Maailma oli paljon
suurempi ja kansojen luku vielä moninai-
sempi kuin mitä opetuslapset tiesivät tai

osasivat kuvitellakaan. Ilosanoma levisi tuolloin tuntemattomalle Uudelle manteelel vastaa lähes 15 vuosisataa myöhemmin.

Jeesus ei luvannut opetuslapsilleen helppoa tehtävää, ei ympäri maailman soljuvaa voittokulkuetta. Päinvastoin: Jeesuksen opetuslapsille profetoima tulevaisuus näytti varsin vaikealle. Jeesus kyllä tiesi. Vai miltä kuulostaa lähetystyöntekijöiden perustama pieni seurakunta, johon valtiovalta soluttaa vakoojia ja riidankylväjiä sotkemaan jo valmiiksi haasteellista seurakuntaelämää? Tai lähetyskenttä, jossa lähetystyötä joudutaan tekemään laittomasti ja/tai henkensä uhalla? Tai miltä kuulostaisi oman perheen vieminen evankeliumin työhön pieneen kylään, josta on päivien kuoppainen matka lähimmälle lääkärille; Suomen mittakaavassa harmiton haaveri tai sairaus voi tuolla koitua perheenjäsenesi kohtaloksi. Tämänkaltaisten tositarinoiden kuuleminen tämän päivän lähetyskentiltä saa ihmettelemään, miten kukaan uskaltaa vastata Jeesuksen kutsuun viedä evankeliumi kaikkeen maailmaan, kaikille kansoille.

Israelin kansan matka Luvattuun maahan saattoi tuntua toivottomalta. Samoin saattaa ajatus tehtävästä viedä elävä kristinusko maailman joka kolkkaan tuntua toivottomalta. Mutta se on toivoa täynnä! Miksi? Jumala lupasi kulkea kansansa kanssa Luvattuun maahan. Sama lupaus on edelleen voimassa meille Jumalan omille, Hänen lapsilleen, Hänen kansalleen (Matt 28:20). Meillä on täysi syy käydä kohti tulevaa vahvoina, rohkeina ja pelottomina. Itse kaikkivaltias Jumala on meidän kanssamme ja varustaa meidät tehtäviimme. Samalla saamme käydä kohti tulevaa heikkoina, arkoina ja pelokkaina. Ei ole kyse meidän omasta erinomaisuudesta

meistä vaan Jumalasta. Hän on meidän voimamme ja kaikki kaikessa.

Raamatusta meille on annettu valtava tehtävä. Israelin kansa pääsi lopulta Luvattuun maahan, josta lopulta tuli näyttämö Herramme Jeesuksen Kristuksen, israelilaisten odottaman Messiaan syntymälle ja sovitustyölle. Meille taas on annettu tehtävä levittää tästä kertova ilosanoma ympäri maailman. Kuinka hienoa onkaan päästä osaksi Jumalan suurta suunnitelmaa, jossa jokaisella meillä on tärkeä tehtävä!

Saamamme tehtävä ei ole helppo. Jeesus profetoi useaan kertaan, miten monet eivät ota maailman parasta uutista vastaan. Maailma on kivinen pelto, johon saamme kylvää olematta varmoja sadon määrystä. Usein on vikaa kylväjissäkkin. Raamatun rakkaita lupauksia onkin, ettei Herra hylkää meitä, vaikka epäonnistuisimmekin. Herramme ei jätä meitä yksin. Tähän luottaen voimme käydä levollisin ja tarmokkain mielin meille annettuun tehtävään. Joka aamu voimme olla varmoja siitä, että Jumala on meidän kanssamme, sillä Hän on niin luvannut ja lupauksen antaja on luotettava. Vastaamme tulevaisuudessa häviöissäkkin saamme luottaa siihen, että olemme voittajan puolella. Ilolla saamme kertoa eteenpäin ilosanomaa ja luottaa siihen, että Herra antaa sanomalleen voiman joka voi muuttaa elämiä.

”Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan? Kun hän ei säästänyt omaa Poikaansaakaan vaan antoi hänet kuolemaan kaikkien meidän puolestamme, kuinka hän ei lahjoittaisi Poikansa mukana meille kaikkea muutakin?” (Room. 8:31–32) •

Olli Olenius

TM, julistustyöntekijä, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys